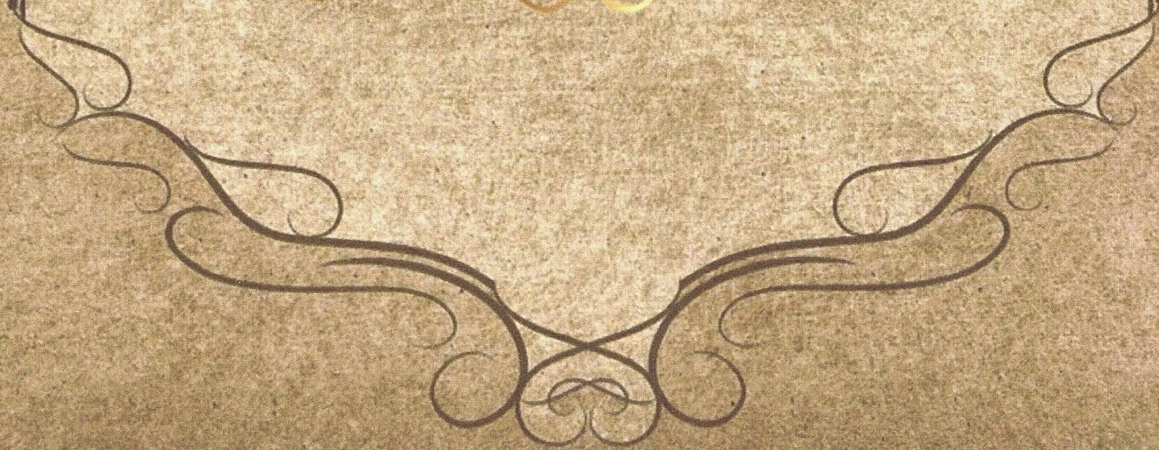

БАҲОУДДИН НАҚШБАНД

РУБОИЙЛАР

БАҲОУДДИН НАҚШБАНД

РУБОЙЛАР

**“Дурдона” нашриёти
Бухоро - 2023**

Рисолада Баҳоуддин Нақшбанднинг (1318-1389) “Рубоиёт” асари асл манбадаги форс тилида ва кирилл алифбосидаги табдили жамланган. Бу манба илк мартаба илмий муомалага киритилиб, кенг китобхонлар эътиборига ҳавола қилинмоқда.

Нашрга тайёрловчи:

Гулчеҳра Наврӯзова, фалсафа фанлари доктори,
профессор

Масъул муҳаррир:

Абдурахим Болтаев, сиёсий фанлар номзоди, доцент

Тақризчилар:

Қаҳрамон Тўхсанов, филология фанлари доктори,
профессор

Хусниддин Эшонқулов, филология фанлари доктори

Манбани топишда ёрдам берган Меҳрожиддин Амоновга, матнни ўқишда кўмаклашган Раъно Жўраева, Саида Саъдуллаева ва Дилбар Ақобировага ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз.

**Рисола Бухоро вилояти Баҳоуддин Нақшбанд
ёдгорлик мажмуаси маркази илмий кенгашининг
2023 йил 2 ноябрдаги 5-сонли йиғилиш қарори
билан нашрга тавсия этилган.**

عبدالست قشبنده

مکتبہ صادق قصوری

المدینہ پبلیکیشنز

14/15/16/17/18/19/20/21/22/23/24/25/26/27/28/29/30/31/32/33/34/35/36/37/38/39/40/41/42/43/44/45/46/47/48/49/50/51/52/53/54/55/56/57/58/59/60/61/62/63/64/65/66/67/68/69/70/71/72/73/74/75/76/77/78/79/80/81/82/83/84/85/86/87/88/89/90/91/92/93/94/95/96/97/98/99/100/101/102/103/104/105/106/107/108/109/110/111/112/113/114/115/116/117/118/119/120/121/122/123/124/125/126/127/128/129/130/131/132/133/134/135/136/137/138/139/140/141/142/143/144/145/146/147/148/149/150/151/152/153/154/155/156/157/158/159/160/161/162/163/164/165/166/167/168/169/170/171/172/173/174/175/176/177/178/179/180/181/182/183/184/185/186/187/188/189/190/191/192/193/194/195/196/197/198/199/200/201/202/203/204/205/206/207/208/209/210/211/212/213/214/215/216/217/218/219/220/221/222/223/224/225/226/227/228/229/230/231/232/233/234/235/236/237/238/239/240/241/242/243/244/245/246/247/248/249/250/251/252/253/254/255/256/257/258/259/260/261/262/263/264/265/266/267/268/269/270/271/272/273/274/275/276/277/278/279/280/281/282/283/284/285/286/287/288/289/290/291/292/293/294/295/296/297/298/299/300/301/302/303/304/305/306/307/308/309/310/311/312/313/314/315/316/317/318/319/320/321/322/323/324/325/326/327/328/329/330/331/332/333/334/335/336/337/338/339/340/341/342/343/344/345/346/347/348/349/350/351/352/353/354/355/356/357/358/359/360/361/362/363/364/365/366/367/368/369/370/371/372/373/374/375/376/377/378/379/380/381/382/383/384/385/386/387/388/389/390/391/392/393/394/395/396/397/398/399/400/401/402/403/404/405/406/407/408/409/410/411/412/413/414/415/416/417/418/419/420/421/422/423/424/425/426/427/428/429/430/431/432/433/434/435/436/437/438/439/440/441/442/443/444/445/446/447/448/449/450/451/452/453/454/455/456/457/458/459/460/461/462/463/464/465/466/467/468/469/470/471/472/473/474/475/476/477/478/479/480/481/482/483/484/485/486/487/488/489/490/491/492/493/494/495/496/497/498/499/500/501/502/503/504/505/506/507/508/509/510/511/512/513/514/515/516/517/518/519/520/521/522/523/524/525/526/527/528/529/530/531/532/533/534/535/536/537/538/539/540/541/542/543/544/545/546/547/548/549/550/551/552/553/554/555/556/557/558/559/560/561/562/563/564/565/566/567/568/569/570/571/572/573/574/575/576/577/578/579/580/581/582/583/584/585/586/587/588/589/590/591/592/593/594/595/596/597/598/599/600/601/602/603/604/605/606/607/608/609/610/611/612/613/614/615/616/617/618/619/620/621/622/623/624/625/626/627/628/629/630/631/632/633/634/635/636/637/638/639/640/641/642/643/644/645/646/647/648/649/650/651/652/653/654/655/656/657/658/659/660/661/662/663/664/665/666/667/668/669/670/671/672/673/674/675/676/677/678/679/680/681/682/683/684/685/686/687/688/689/690/691/692/693/694/695/696/697/698/699/700/701/702/703/704/705/706/707/708/709/710/711/712/713/714/715/716/717/718/719/720/721/722/723/724/725/726/727/728/729/730/731/732/733/734/735/736/737/738/739/740/741/742/743/744/745/746/747/748/749/750/751/752/753/754/755/756/757/758/759/760/761/762/763/764/765/766/767/768/769/770/771/772/773/774/775/776/777/778/779/780/781/782/783/784/785/786/787/788/789/790/791/792/793/794/795/796/797/798/799/800/801/802/803/804/805/806/807/808/809/810/811/812/813/814/815/816/817/818/819/820/821/822/823/824/825/826/827/828/829/830/831/832/833/834/835/836/837/838/839/840/841/842/843/844/845/846/847/848/849/850/851/852/853/854/855/856/857/858/859/860/861/862/863/864/865/866/867/868/869/870/871/872/873/874/875/876/877/878/879/880/881/882/883/884/885/886/887/888/889/890/891/892/893/894/895/896/897/898/899/900/901/902/903/904/905/906/907/908/909/910/911/912/913/914/915/916/917/918/919/920/921/922/923/924/925/926/927/928/929/930/931/932/933/934/935/936/937/938/939/940/941/942/943/944/945/946/947/948/949/950/951/952/953/954/955/956/957/958/959/960/961/962/963/964/965/966/967/968/969/970/971/972/973/974/975/976/977/978/979/980/981/982/983/984/985/986/987/988/989/990/991/992/993/994/995/996/997/998/999/1000

عجاایاتِ لقبینہ

مُحَمَّدٌ صَادِقٌ قَصُورِي

الْمَدِينَةُ بِيئَلِكِيشَنز

• ریاستِ مازکریف • طرزِ نشریہ: 38 • آرڈو بازار، لاہور، فون: 7320682

جملہ حقوق بحق مرتب و شارح محفوظ ہیں

نام کتاب	: رباعیات خواجہ نقشبند <small>رحمۃ اللہ علیہ</small>
مرتب و شارح	: محمد صادق قصوری
آغاز ترتیب و شرح	: 8 ذوالحجہ 1411ھ / 21 جون 1991ء بروز جمعہ المبارک
تاریخ تکمیل بیع نظر ثانی	: 12 شعبان 1413ھ / 5 فروری 1993ء جمعہ المبارک
سن طباعت	: جون 1997ء
تعداد	: 1100
صفحات	: 184
قیمت	: 60 روپے
تعاون	: مرکزی مجلس امیر ملت، برج کلاں ضلع قصور۔ 55051
ناشر	: المدینہ پبلی کیشنز یوسف مارکیٹ، غزنی سٹریٹ 38۔ اُردو بازار لاہور فون: 7320682

رباعی

(۱)

اے ذات تو برتر ز شامانی ما وصف تو ہوں زہد گویائی ما
مگر تو چہی است کہ خود سے کوئی بواسطہ مہارت آرائی ما

اے خداوند کریم! اے دارین کے پیرا کرنے والے! اے تمام مخلوق کو روزی دینے والے! اے مخلوق کو ہر طرح سے آرام و آسائش دینے والے! اے خالق! اے مالک رب رحیم! اے اللہ کریم! تیری ذات میری شناخت سے بہت بالاتر ہے۔ میں کیا اور میری پہلا کیا کہ جو اس کی حقیقت تک پہنچ سکوں۔ میں تیری ذات والا صفات کو کماحقہ شناخت نہیں کر سکتا جبکہ حضور علیہ الصلوٰۃ والسلام فرما کر سید دو عالم شیخ عالم باہت ایہو عالم محبوب رب دو عالم علیہ السلام یہ ارشاد فرمائیں۔ کہ ماحر فنا کی حق معرفت تک میں تیری ذات کو مولیٰ کریم کماحقہ شناخت نہیں کر سکتا۔ تو پھر دو سرا کون ہے جو شناخت کر سکے؟ انسان محدود عقل محدود علم اور محدود عمر رکھتا ہے۔ چند روزہ حیات مستعد رکھتا ہے۔ مخلوق حلوٹ ہے۔ ذات مولیٰ کریم ازلی ابدی قدیم ہی و قوم طیم و غیر سمیع و بصیر ہے۔ اس لئے محدود غیر محدود کو حلوٹ قدیم کو کس طرح محیط ہو سکتا ہے۔ اس لئے اپنے بجز معرفت کا اعتزال کر کے تسلیم کرتے ہیں کہ اے رب کریم و قدیم رحیم و قوم تیری ذات کسی انسان کی شناخت سے بہت برتر اور اعلیٰ ہے اور کوئی انسان تیرے اوصاف بیان کرنے کی طاقت نہیں رکھتا۔ تیری محدود شان کی بابت کیا عرض کروں کہ تو خود فرماتا ہے۔ ”میری ذات مہارت آرائی سے بہت اعلیٰ ہے۔ ”گویا انسان نہ تو خداوند کریم کی قدرت کی کماحقہ شناخت حاصل کر سکتا ہے نہ ہی اس کی ذات کی۔ نہ ہی مولا کریم کے اوصاف بیان ہو سکتے ہیں۔ نہ ہی اس کی حمد شتم ہو سکتی ہے۔ کس کس قدرت کو جیسے اور کس کس وصف کی صفت بیان کرے۔

صدیوں تراشتے رہے اللہ کے مسلم کاسر رہے مگر تری محدود شان سے ہم

РУБОИЁТИ ХОЖА НАҚШБАНД

1

ای ذات تو برتر ز ثناء سالی ما
وصف تو بیرون ز حد گویای ما
حمد تو چنان است که خود میگوی
بی واسطه عبارت آرای ما

Эй зоти Ту бартар зи санои соли мо,
Васфи Ту берун зи ҳадди гӯёи мо.
Ҳамди Ту чунон аст, ки худ мегӯи,
Бевоситаи иборат орои мо.

(40-саҳифа)

2

ای رب ذو الجلال ولی بار خدا
تا چند روم در بدر جا بجا
یا خانه امید مرا دربند
یا قفل مهمات مرا در بکشا

Эй Рабби зулжалоли валии бори худо,
То чанд равам дар ба дар, ҷо ба ҷо.
Ё хонаи уммеди маро дарбанд,
Ё қуфли муҳиммоти маро дар бикушо.

(41-саҳифа)

3

يارب ز تو من ترا ميخواهم
افزون ز هزار پادشاه ميخواهم
هر کسی ز درد تو حاجتی ميخواهد
من آمده ام از تو ترا ميخواهم

Ё раб, зи Ту ман Туро мехоҳам,
Афзун зи ҳазор подшоҳ мехоҳам.
Ҳар касе зи дари Ту ҳоҷате мехоҳад,
Ман омадам аз Ту Туро мехоҳам.

(42-саҳифа)

4

يارب نظری بر سر من سرگردان کن
رحمی بمن دل شده حیران کن
بر من مکن آن چه سزای آنم
هر چیز که از لطف تو آید آن کن

Ё раб, назаре бар сари ман саргардон кун,
Раҳме ба ман дил шудаи ҳайрон кун.
Бар ман макун он чи сазои онам,
Ҳар чиз, ки аз лутфи Ту ояд он кун.

(43-саҳифа)

5

يا رب تو درخت عمر ما پست مکن
مارا ز شراب هستی ما مست مکن
يا رب بر کرمت جمله جوانمردان را
دل تنگ و پریشان و تهی دست مکن

Ë раб, ту дарахти умри мо паст макун,
Моро зи шароби ҳастии мо маст макун.
Ë раб, бар карамат ҷумла ҷавон мардонро,
Дилтангу парешону тиҳидаст макун.

(44-саҳифа)

6

يا رب چه کنم که هیچ کس یارم نیست
از شرم کنه زبان گفتارم نیست
سر تا سر آفاق به هیچم نخرند
يا رب چه متاعم که خریدارم نیست

Ë Раб, чи кунам, ки ҳеч кас ёрам нест,
Аз шарму гунаҳ забони гуфторам нест.
Сар то сари офоқ ба ҳечам нахаранд,
Ë Раб, чи матоам, ки харидорам нест.

(46-саҳифа)

7

يا رب سبب حيات حيوان بفريست
و از خوان كرم نعمت الوان بفريست
از بهر لب تشنه طفلان نبات
از دايه ابر شيرباران بيفريست

(Барои нузули борон)

Ё Раб, сабаби ҳаёти ҳайвон бифирист,
В-аз хони карам неъмат алвон бифирист.
Аз баҳри лабташнаи тифлон, набот,
Аз дойаи абри ширборон бифирист.

(47-саҳифа)

8

يا رب ز قناعتم توانگر گردان
و از نور يقين دلم منور گردان
اسباب من دل بند سرگردانرا
بى منت مخلوق ميسر گردان

(Барои вусъати ризқ)

Ё Раб, зи қаноатам тавонгар гардон,
В-аз нури яқин дилам мунаввар гардон.
Асбоби мани дилбандаи саргардонро,
Бе миннати махлуқ муяссар гардон.

(48-саҳифа)

9

يا رب تو كريمى كرمت عام بود
انعام تو بر خلق جهان تام بود
تو صاحب جود و كرم و من مفلس
انعام نما گر وقت انعام بود

(Барои вусъати ризқ)

Ё Раб, Ту кариме, карамат ом бувад,
Инъоми ту бар халқи жаҳон том бувад.
Ту соҳиби ҷуду караму ман муфлис,
Инъом намо, гар вақти инъом бувад.

(49-саҳифа)

10

الله ترا عزيز ميدارم و بس
با عزت آن كه نيست مانند تو كس
الله در اين واقعه دستم گيرى
الله به اين زمان به فريادم رس

(Барои ҳалли мушкилот)

Аллоҳ, Туро азиз медораму бас,
Бо иззати он, ки нест монанди Ту кас.
Аллоҳ, дар ин воқеа дастам гири,
Аллоҳ, ба ин замон ба фарёдам рас.

(50-саҳифа)

11

ای جمله بیگسان عالم را کس
یک جز کرمت همه عالم را بس
من بیگسم و تو بیگسان را یاری
یا رب تو به فریاد منی بیگس رس

(Барои ҳалли мушкилот)

Эй ҷумла бекасони олабро кас,
Як ҷуз карамат ҳамма олабро бас.
Ман бекасаму Ту бекасонро ёре,
Ё Раб, Ту ба фарёди мани бекас рас.

(51-саҳифа)

12

الله بفریاد منی بیگس رس
لطف و کرمت یاری منی بیگس رس
هر کس بکسی حضرت خود مینازد
جز حضرت تو ندارد این بیگس کس

(Барои ҳалли мушкилот 100 бор)

Аллоҳ! Ба фарёди мани бекас рас,
Лутфу карамат ёри мани бекас бас.
Ҳар кас ба касе ҳазрати худ менозад,
Ҷуз ҳазрати Ту надорад ин бекас кас.

(52-саҳифа)

13

حق تعالی که مالک الملک است
لیس فی الملک غیره مالک
برسان همدمان به یک دیگر
انه قادر علی ذلک

(Барои матлуби рӯзона 100 бор)

Ҳақ таъоло, ки Моликул мулк аст,
Лайса фил мулки ғойруҳу Молик.
Бирасон ҳамдамон ба як дигар,
Иннаҳу Қодирун ала золик.

(53-саҳифа)

14

یا رب بدو نور دیده پیغمبر
یعنی دو چراغ دودمان حیدر
بر حال های من بعین عنایت بنگر
دارم نظر این که من نیفتم ز نظر

(Барои дафъи дарди чашм)

Ё Раб, ба ду нури дийдаи пайғамбар,
Яъни ду чароғи дудмони Ҳайдар.
Бар ҳолҳои ман баайни иноят бинигар,
Дорам назар ин, ки ман наҷфтам зи назар.

(54-саҳифа)

15

يا رب تو چنان کن که پریشان نشوم
محتاج برادران و خویشان نشوم
بی منت مخلوق مرا روزی ده
تا از در تو بر در ایشان نشوم

(Дуо баройи вусъати ризқ ва рафъи
парешонӣ)

Ё Раб, Ту чунон кун, ки парешон нашавам,
Мӯҳтожи бародарону хешон нашавам.
Бе миннати махлуқ маро рӯзӣ деҳ,
То аз дари Ту бар дари эшон нашавам.

(55-саҳифа)

16

يا رب تو مرا بيار دمساز رسان
آوازه دردم بهم آواز رسان
آن کس که من از فراق او غمگينم
اورا بمن و مرا باو رسان

(Барои муяссар шудани висол)

Ё Раб, Ту маро ба ёри дамсоз расон,
Овозаи дардам ба ҳамовоз расон.
Он кас, ки ман аз фироқи ӯ ғамгинам,
Ӯро ба ману маро ба ӯ боз расон.

(56-саҳифа)

17

يا رب بکشا بر دلم از توبه درى
بى منت مخلوق رسان ما حضرى
در باقى عمرم چنان بگذار
کز من نرسد بهيچ کس درد سرى

(Субҳ вақти)

Ё Раб, бикушо бар дилам аз тавба даре,
Бе миннати махлуқ расон моҳазаре.
Дар боқии умрам чунон бигузор,
К-аз ман нарасад ба ҳеч кас дарди саре.

(57-саҳифа)

18

يا رب برسالت رسول الثقلين
يا رب بغزا کننده بدر و حنين
عصيان مرا دو حصه کن در عرصات
نيمى به حسن بخش و نيمى به حسين

Ё Раб, ба рисолати расулус сақалайн,
Ё Раб, ба ғазо кунандаи Бадру Ҳунайн.
Исёни маро ду ҳисса кун дар арасот,
Ниме ба Ҳасан бахшу, ниме ба Ҳусайн.

(58-саҳифа)

19

يا رب همه را به برکت بسم الله
دارى ز بلاهاى شب و روز نگاه
يا رب تو مرا به آن دمى باز پسين
تعليم بدهى از لا اله الا الله

Ё Раб, ҳамаро ба баракати бисмиллоҳ,
Дорӣ зи балоҳои шабу рӯз нигоҳ.
Ё Раб, Ту маро ба он дами бозпасин,
Таълим диҳи аз “Ла илаҳа иллаллоҳ”.

(59-саҳифа)

20

اي قادر ذو الجلال و اي رحمان تو
سامان ده كارهاى سامان تو
خصمان مرا متيع مرا گردانى
بي رحمان را رحيم من گردان تو

(Хуфтон намозидан кейин ўқилса душманни
итоатига солади)

Эй Қодир Зулҷалол, в-эй Раҳмон Ту,
Сомон деҳ, корҳои сомон Ту.
Хасмони маро мутеъ маро гардони,
Бераҳмонро раҳими ман гардон Ту.

(60-саҳифа)

21

يا رب ندهی درد به دردمندان
درد چشم و درد گوش و درد دندان
دارم گله از چرخ نه چندان چندان
با گریه توان گفت بخندان بخندان

Ё Раб, надиҳи дард ба дардмандон,
Дарди чашму, дарди гӯшу, дарди дандон.
Дорам гила аз чархи нӯҳ чандон чандон,
Бо гирия тавон гуфт бихандон бихандон.

(61-саҳифа)

22

ای شعله طور پور نور از تو
و ای مست بنیم جرعه منصور از تو
در هر شهر جهان جهان سوز از تو
می از تومست از تو مخمور از تو

Эй шўлаи Тур, Тур пурнур аз Ту!
В-эй маст ба ним журъа Мансур аз Ту.
Дар ҳар шаҳри жаҳон, жаҳонсўз аз Ту,
Май аз Ту, маст аз Ту, махмур аз Ту.

(62-саҳифа)

23

ای فضل تو دستگیر من دستم گیر
حیران شده ام ز خویشتن دستم گیر
تا چند کنم توبه و تا کی شکنم
ای توبه ده و توبه شکن دستم گیر

Эй фазли Ту дастгири ман, дастам гир,
Ҳайрон шудаам зи хештан дастам гир.
То чанд кунам тавбаю, то кай шиканам,
Эй тавбадеху тавбашикан, дастам гир.

(63-саҳифа)

24

فریاد از آن روز زما جان طلبند
مارا به میان خاک مهمان طلبند
آیند فرشتگان با هیبت و جنک
اما به زبان حال مهمان طلبند

Фарёд аз он рӯз зи мо ҷон талабанд,
Моро ба миёни хок меҳмон талабанд.
Оянд фариштагон бо ҳайбату ҷанг,
Аmmo ба забони ҳол меҳмон талабанд.

(65-саҳифа)

25

یا سر تو هر سوخته رازی دارد
با راز تو هر بنده نیازی دارد
ای قادر ذو الجلال نا امید مکن
آن کس که بدرگاہت نیازی دارد

Ё сирри Ту ҳар сӯхта розе дорад,
Бо рози Ту ҳар банда ниёзе дорад.
Эй Қодири Зулҷалол, ноумед макун,
Он каске ба даргоҳат ниёзе дорад.

(66-саҳифа)

26

از لطف تو هیچ بنده نومید نشد
مقبول تو جز مقبل جاوید نشد
مهرت بکدام ذره پیوست دمی
کان ذره به از هزار خورشید نشد

Аз лутфи Ту ҳеч банда навмид нашуд,
Мақбули Ту чуз муқбили ҷовид нашуд.
Меҳрат ба кадом зарра пайваст даме,
К-он зарра беҳ аз ҳазор хуршед бишуд.

(67-саҳифа)

27

من بنده عاصيم رضای تو کجاست
تارک دلم نور و صفای تو کجاست
مرا تو بهشت گر بطاعت بخشی
این بیع بود لطف و عطای تو کجاست

Ман бандаи осиям ризои Ту кучост?
Торик дилам нуру сафои Ту кучост?
Моро Ту биҳишт гар ба тоат баҳши,
Ин байъ бувад лутфу атои Ту кучост?¹

(68-саҳифа)

28

ای در صفت ذات تو حیران که و مه
واز هر دو جهان خدمت درگاه تو به
علت تو ستانی و شفا هم تو دهی
یا رب تو بفضل خویش بستان و بده

Эй дар сифати зоти Ту ҳайрон, кўҳу маҳ,
В-аз ҳар ду ҷаҳон хизмати даргоҳи Ту беҳ,
Иллат Ту ситонию шифо ҳам Ту диҳи,
Ё Раб, Ту ба фазли хеш бистону бидеҳ.²

(69-саҳифа)

¹ Бу 27-рубойи Абу Саид Абулхайр Майҳанийники. Болтаев А.

² Бу 28-рубойи Абу Саид Абулхайр Майҳанийники. Болтаев А.

29

ای سر تو در سینه هر کس محرم راز
پیوسته در رحمت تو بر همه باز
هر کس بدرگاه تو آید بنیاز
محروم ز درگاه تو کی گردد باز

Эй сири Ту дар синаи ҳар касе маҳраме роз,
Пайваста дари раҳмати Ту бар ҳама боз.
Ҳар кас ба даргоҳи Ту ояд ба ниёз,
Маҳрум зи даргоҳи Ту, кай гардад боз.³
(70-саҳифа)

30

ای روی تو مهر عالم آرای همه
وصل تو شب و روز تمنای همه
گر با دیگران بزمنی وای بمن
گر با دیگران همچو منی وای بمن

Эй рӯи Ту меҳри олам оройи ҳама,
Васли Ту шабу рӯз таманнои ҳама.
Гар бо дигарон ба замане вое ба ман,
Гар бо дигарон ҳамчу мани вое ҳама.⁴
(71-саҳифа)

³ Бу 29-рубойи Абу Саид Абулхайр Майҳанийники. Болтаев А.

⁴ Бу 30-рубойи Абу Саид Абулхайр Майҳанийники. Болтаев А.

31

ای در دو نفس صد گناه از من دیده
واز حلم کرم پرده من ندیده
ای من که ز هر چه عالم بهتر است
ای حلم تو از من بهتر آمرزیده

Эй дар ду нафас сад гуноҳ аз ман дида,
В-аз ҳилму карам пардаи ман надарида.
Эй ман, ки зи ҳар чи олам беҳтар ҳаст,
Эй ҳилми Ту аз ман беҳтар омурзида.

(72-саҳифа)

32

ای آن که برارنده حاجت توئی
هم قاضی و کافی المهمات توئی
سر دل خویشرا چه گویم با تو
چون عالم السر و الخفیات توئی

(Барои кушоиши ҳожат)

Эй он, ки барорандаи ҳочот Туӣ,
Ҳам қозию, кофиал муҳиммот Туӣ.
Сирри дили хешро чӣ гӯям бо Ту?
Чун Олимус сирру вал хафӣёт Туӣ.⁵

(73-саҳифа)

⁵ Бу 32-рубойи Абу Саид Абулхайр Майҳанийники. Болтаев А.

33

آمد به درت امیدواری
که اورا نبود بجز تو یاری
مہنتزده نیازمندی
غفلتزده گنہ کاری

Омад ба дарат уммедворе,
К-ӯро набувад ба жуз Ту ёре.
Меҳнатзадаи ниёзманде,
Ғафлат задаи гунаҳкоре.⁶

(74-саҳифа)

34

ای آن که به ملک خویش پاینده توئی
واز ظلمت شب صبح نماینده توئی
کار من بیچاره قوی بسته شده
بکشای خدایا که کشاینده توئی

Эй он, ки ба мулки хеш поянда Туӣ,
В-аз зулмати шаб субҳ намоянда Туӣ.
Кори мани бечора қавӣ баста шуда,
Бикушо Худоё, ки кушоянда Туӣ.

(75-саҳифа)

⁶ 33-рубый рубый эмас Фахриддин Ироқий ғазалининг икки байти. Болтаев А.

35

يا رب على ابن طالب و آل
آن شیر خداوند جهان جل جلال
کاندر سه محل رسی بفریاد همه
اندر دم نزع قبر هنگام سوال

(Барои осонийи саволи қабр)

Ё Раб, Али ибн Толибу ол,
Он шери Худованди жаҳон Ҷаллу Ҷалол.
К-андар се маҳал раси ба фарёди ҳама,
Андар дами назъу, қабру, ҳангоми савол.

(76-саҳифа)

36

ای شیر خدا امیر حیدر فتحی
در قلعه کشای در خیبر فتحی
درهای امید بر رخم بسته شده
ای صاحب ذوالفقار قنبر فتحی

Эй шери Худо, Амири Ҳайдар фатҳе,
Дари қалъакушоӣ дар Хайбар фатҳе.
Дарҳои умед бар раҳам баста шуда,
Эй соҳиби Зулфиқору Қанбар фатҳе.

(77-саҳифа)

37

يارب برسان تو مرا روی غائب را
فرزند علی ابن ابو طالب را
از دوری او همیشه در فریادم
مانند سکی دلم رغد کند صاحب را

Ё Раб, бирасон Ту маро рӯи ғоибро,
Фарзанди Али ибни Абу Толибро.
Аз дурии ӯ ҳамеша дар фарёдам,
Монанди саге дилам рағад кунад соҳибро.
(78-саҳифа)

38

يارب بمحمد و علی و زهرا
يارب بحسين و حسن آل عبا
از لطف بر آر حاجتم در دو سرا
بی منت مخلوق ما علی الأعلى

Ё Раб, ба Муҳаммаду Алию Заҳро,
Ё Раб, ба Ҳусайну Ҳасану оли аҳо.
Аз лутф барор ҳоҷатам дар ду саро,
Бе миннати махлуқ мо ӯалал аъло.
(79-саҳифа)

39

يا حيدر شهور وقت مدد است
پارنده هشت و چهار وقت مدد است
کار عجبی فتاده در پیش مرا
يا صاحب ذو الفقار وقت مدد است

(Баройи тасхири қулуб)

Ё Ҳайдари Шаҳвор, вақти мадад аст,
Порандаи ҳашту чаҳор вақти мадад аст.
Кори аҷабе фитода дар пеши маро,
Ё соҳиби Зулфиқор вақти мадад аст.

(80-саҳифа)

40

غمناکم و از پیش تو با غم نروم
جز شاد و امیدوار و خرم نروم
از درگه رسم چون تو کریمی هرگز
نومید کسی نرفت من هم نروم

Ғамнокаму аз пеши Ту бо ғам наравам,
Ҷуз шоду умедвору хуррам наравам.
Аз даргаҳи расми чун Ту кариме ҳаргиз,
Навмед касе нарафт, ман ҳам наравам.

(81-саҳифа)

41

ای آن که تو داده بگل نکهت و رنگ
فیروزه بکان در بصدف لعل بسنگ
روزی خور تست گبر و ترسا و فرنگ
رزاق توئی در رزق ما چیست درنگ

Эй он, ки Ту дода ба гул нагҳату ранг,
Фируза ба кон, дур ба садаф, лаъл ба санг.
Рӯзихӯри Туст габру тарсову фаранг,
Раззоқ Туе, дар ризқи мо чист даранг?
(82-саҳифа)

42

یک بار دیگر تازه کن و جانش بخش
بر بنده کافر و مسلمانش بخش
صد بار بلطف گرمی بخشیدی
این بار بطل چرا میانش بخش

(Барои шифо дар беморӣ)

Як бори дигар тоза куну чонош бахш,
Бар бандаи кофиру мусулмонаш бахш.
Сад бор ба лутфу караме бахшиди,
Ин бори баттол чаро? Миёнаш бахш.
(83-саҳифа)

43

ای دل تو مطیع پیچ فرمان نشدی
واز جرم گناه خود پشیمان نشدی
مفتی و فقیهی و عالم و دانشمند
این جمله شدی ولی مسلمان نشدی

Эй дил, ту мутеъпечи фармон нашудӣ,
В-аз чурми гуноҳи худ пушаймон нашудӣ.
Муфтию, фақиҳию, олиму, донишманд,
Ин жумла шудӣ, вале мусулмон нашудӣ.

(84-саҳифа)

44

مفلسانيم آمده بر كوی تو
شيئا لله از جمال روی تو
دست بکشا جانب زنبیل ما
آفرین بر همت بازویی تو

Муфлисонеи, омада бар кӯи Ту,
Шайъан лиллаҳ, аз ҷамоли рӯи Ту.
Даст бикушо, ҷониби занбили мо,
Офарин бар ҳиммати бозуи Ту.

(85-саҳифа)

45

ز هیچ کسی خویشان بیخبرم
از هیچ سگی به نیم الا بترم
هرچند بحال خویش مینگرم
یک حبه نیرزد ز قدم تا بصرم

Аз ҳеч касии хештан беҳабарам,
Аз ҳеч саге беҳ наям, илло бадтарам.
Ҳар чанд ба ҳоли хеш менигарам,
Як ҳабба наарзад зи қадам то ба сарам.

(86-саҳифа)

46

با شیر و پلنگ هر که آویز کند
بایدکه ز تیغ فخر پرهیز کند
آه دل درویش چو سوهان میدان
گر خود نبرد برنده را تیز کند

Бо шеру паланг ҳар, ки овоз кунад,
Бояд, ки зи теғи фахр парҳез кунад.
Оҳи дили дарвеш чу савҳон медон,
Гар худ набарад барандаро тез кунад.

(87-саҳифа)

47

من دوش دعا کردم و باد آينا
چشم باد آيناتا به شود آن دو
گر چشم ترا چشم بدنديش رسيد
در چشم بدنديشم باد آينا

(Барои захми чашм)

Ман дӯш дуо кардам ва бод оино,
То беҳ шавад он ду чашм бод оино.
Гар чашми туро чашми бадандеш расид,
Дар чашми бадандешам бод оино.

(88-саҳифа)

48

پر درد ز ناز و نعمش دوست مرا
بر دوخت مرقع از رگ و پوست مرا
تن خرقه و جان من چون صوفی
عالم همه خانقاه شیخ اوست مرا

Пурдард зи нозу неъамаш дӯст маро,
Бардӯхт мураққа аз рағу пӯст маро.
Тан хирқаю ҷони ман чун сӯфӣ,
Олам ҳама хонақоҳ, шайх уст маро.

(89-саҳифа)

49

برو ای باد در بستان گذارا
بگو آن سرو قد شمشاد مارا
به تشریف قدوم خود زمانی
منور کن خراب آبادی مارا

Бирав эй бод, дар бӯстон гузоро,
Бигӯ, он сарвқади шамшод моро.
Ба ташрифи қудуми худ замоне,
Мунаввар кун харобободи моро.

(90-саҳифа)

50

ز آن جا که کمال جاه جانانه ماست
عالم همه در پناه جانانه ماست
مارا از این که عالمی خصم شود
پیش پس ما سپاه جانانه ماست

(Барои дахли душман)

З-он ҷо, ки камоли ҷоҳи ҷононаи мост,
Олам ҳама дар паноҳи ҷононаи мост.
Моро чи аз ин, ки оламе хасм шавад,
Пешу паси мо сипоҳи ҷононаи мост.

(91-саҳифа)

51

خود را بشکن که بت شکستن این است
واز خود بگسیل که ز قید رستن این است
در گوشه خاطر عزیزان جا کن
در مذهب ما گوشه نشستن این است

Худро бишикан, ки бутшикастан ин аст,
В-аз худ бигусел, ки зи қайд растан ин аст.
Дар гӯшай хотири азизон чо кун,
Дар мазҳаби мо гӯшанишастан ин аст.

(92-саҳифа)

52

سر تا سر دشت خاور آن سنگی نیست
زمین و هیچ فرسنگی نیست در هیچ
کز خون دل پیپه در آن رنگی نیست
گر از غمت مشسته دلتنگی نیست

(Баройи ҳар як матлаб)

Сар то сари дашти ховар он санге нест,
Дар ҳеч замину ҳеч фарсанге нест.
К-аз хуни дили дида дар он ранге нест,
Гар аз ғамат нишиста дилтанге нест.

(93-саҳифа)

53

يارب تو زمانه را وکيلي بفریست
نمرودان را پشه چو فیلی بفریست
فرعون صفتان بسی زبردست شدن
موسی و عصا و رود نیلی بفریست

Ё Раб, ту замонаро вакиле бифирист,
Намрудонро пашша чу филе бифирист.
Фиръавнсифатон бaсе забардаст шуданд,
Мусою, асою руди Ниле бифирист.

(94-саҳифа)

54

ای دوست زخم دل ما ناسور است
از پای فتادم منزیل دور است
احوال خود از کسی چه پنهان داریم
چون زلف پریشانی ما مشهور است

(Баройи захми носур)

Эй дӯст! Захми дили мо носур аст,
Аз пое фитодаам манзил дур аст.
Аҳволи худ аз касе чи пинҳон дорем,
Чун зулфи паришонии мо машҳур аст.

(95-саҳифа)

55

غازی که پی شهادت اندر رگ و پوست
غافل که شهید عشق فاضلتر از اوست
فردای قیامت آن که بر انجامد
این کشته دشمن است آن کشته دوست

Ғозӣ, ки пай шаҳодат андар рагу пӯст,
Ғофил, ки шаҳиди ишқ, фозилтар аз ўст.
Фардоӣ қиёмат он, ки бар анҷоманд,
Ин куштаи душман аст, он куштаи дӯст.

(96-саҳифа)

56

تا از غمت دلتنگ داریم ای دوست
از غیر تو در بسته داریم ای دوست
گفتی که من با شکستگان نزدیکم
ما نیز دل شکسته داریم ای دوست

То аз ғамат дилтанг дорем, эй дӯст,
Аз ғайри Ту дарбаста дорем, эй дӯст.
Гуфти, ки ман бо шикастагон наздикам,
Мо низ дилшикаста дорем, эй дӯст.

(97-саҳифа)

57

راهی تو به هر روش که پوینده خوش است
کوی تو به هر روش که جوینده خوش است
روی تو به هر دیده که بیند نیکو است
ذکر تو به هر صورت گوینده خوش است

Роҳи Ту ба ҳар равиш, ки пӯянда хуш аст,
Кӯй Ту ба ҳар равиш, ки ҷӯянда хуш аст.
Рӯи Ту ба ҳар дида, ки бинад некӯ аст,
Зикри Ту ба ҳар сурати гӯянда хуш аст.

(98-саҳифа)

58

دوست پیوسته رضای دوست میدارم
اندوه و بلاى دوست میدارم دوست
گر جان طلبند چه گنه تقصیر کنم
من جان برای دوست میدارم دوست

Пайваста ризоӣ дӯст, медорам дӯст,
Андуху балой дӯст, медорам дӯст.
Гар ҷон талабанд, чи гуна тақсир кунам,
Ман ҷон барои дӯст, медорам дӯст.

(99-саҳифа)

59

ای دل چو خدنگ رگ جان نیکو است
منما بکس چهره خون آلوده است
مینال چنان که نشیند آوازت
میسوز چنان که بر نیاید دود است

Эй дил, чу хаданги раги чон неку аст,
Манамо, ба кас чеҳра хун олуд аст.
Менол чунон, ки нашинад овозат,
Месӯз чунонки, бар наёяд дуд аст.

(100-саҳифа)

60

شب حاصل خرمن زیانکاران است
توفیق رفیق دل بیداران است
ای ابر سعادت بمن زار ببار
کین مزرعه تشنه آن باران است

Шаб ҳосили хирман зиёнкорон аст,
Тавфиқ рафиқи дили бедорон аст.
Эй абри саодат, ба мани зор бибор,
К-ин мазраъа ташнаи он борон аст.

(101-саҳифа)

61

آن کس که بگفت نیکو خود نیکوست
و آن کسی که بدم گفت بدی سیرت اوست
حال متکلم ز گلامش پیداست
از کوزه همان براید کاندر اوست

Он кас ки бигуфт некӯ, худ некӯст,
В-он касе, ки бадам гуфт, бадӣ сирати ўст.
Ҳоли мутакаллим зи каломаш пайдост,
Аз кӯза ҳамон барояд, ки андар ўст.

(102-саҳифа)

62

مردان خدا از خاکدان دیگرند
مرغان هوا ز آشیان دیگرند
منکر تو به این بالشیان ایشان
فارغ زود کون و جهان دیگرند

(Баройи мулоқоти дарвеш)

Мардони Худо аз хокдон дигаранд,
Мурғони ҳаво зи ошиён дигаранд.
Мункири Ту ба ин болишиён эшон,
Фориғ зуд кавн-у чаҳон дигаранд.

(103-саҳифа)

63

با کوی تو هر کرا سر و کار افتد
از مسجد و دیر و کهبه بیزار افتد
گر زلف تو در کهبه فشارد در من
اسلام بدست و پای بیزار افتد

Бо кӯй Ту ҳар киро сару кор афтад,
Аз масҷид-у дайр-у Каъба безор афтад.
Гар зулфи Ту дар Каъба фишорад дар ман,
Ислом ба даст-у пое безор афтад.

(105-саҳифа)

64

بیگانه ز خلق و بی سر و پا کرد
برگرد ز خلق آشنای ما کرد
طول امل دهو نون کته کن
این کوچه به دردی ندارد دوا کرد

Бегона зи халқу бе сару по кард!
Бар гирд зи халқ ошнои мо кард.
Тӯли амал диҳӣ дун кӯтаҳ кун,
Ин кӯча ба дарде надорад даво кард.

(106-саҳифа)

65

من صرفه کنم که بر رخت اعدا زد
مشت خاشاک بطمع بر در پا زد
ما تیغ برهنه یم در دست قضا
شد کشته هر آن که خویشرا بر ما زد

Ман сарфа кунам, ки бар рахт аъдо зад,
Мушт хошок ба тамаъ бардари по зад.
Мо тиғи бараҳнайем дар дасти қазо,
Шуд кушта ҳар он ки хешро бар мо зад.

(107-саҳифа)

66

این کبدی کسل از کجا پیدا شد
این صورت خیر از کجا پیدا شد
خورشید مرا ز چشم من تنها نکرد
این لکه ابر از گجا پیدا شد

Ин ки бадӣ касал аз кучо пайдо шуд?
Ин сурати хайр аз кучо пайдо шуд?
Хуршед маро зи чашми ман танҳо накард,
Ин лаккаи абр аз кучо пайдо шуд?

(108-саҳифа)

67

هر كسل ميخواهد دل وصل تو
ايام وصال متصل ميخواهد
مصود من از خدای باشد و صلت
اميد چنان شود كه دل ميخواهد

Дил васли Ту ҳар касал меҳоҳад,
Аёми висол муттасил меҳоҳад.
Мақсуди ман аз Худо бошад васлат,
Умед чунон шавад, ки дил меҳоҳад.

(109-саҳифа)

68

شب خيز كه عاشقان بشب زار كنند
گرد درد و بام دوست پرواز كنند
هر جا كه درى بود بشب بر بندند
الا كه در دوست ز آن شب تاز كنند

Шаб хез, ки ошиқон ба шаб зор кунанд,
Гирди дару боми дӯст парвоз кунанд.
Ҳар ҷо, ки даре бувад ба шаб барбанданд,
Илло, ки дари дӯст зи он шаб боз кунанд.

(110-саҳифа)

69

در دوزخم ار زلف تو در چنگ آمد
واز حال پریشان ما تنگ آمد
گر بی تو بصرای بهشتم خوانند
صحرای بهشت بر دل ما تنگ آمد

Дар дӯзахам ар зулфи Ту дар чанг омад,
В-аз ҳоли парешони мо танг омад.
Гар бе Ту ба саҳрое биҳиштам хонанд,
Саҳрои биҳишт бар дили мо танг омад.

(111-саҳифа)

70

غم از نظر تو شادمانی گردد
عسر از تو حیات زندگانی گردد
گر باد بدوزخ برد از کوی تو خاک
آتش همه آب و زندگانی گردد

Ғам аз назари Ту шодмони гардад,
Уср аз Ту ҳаёти зиндагони гардад.
Гар бод ба дӯзах барад аз кӯи Ту хок,
Оташ ҳама обу зиндагони гардад.

(112-саҳифа)

71

حوران به نظاره نگارم صف زد
رضوان ز تعجب کف خود بر کف زد
آن خال سیه بر آن رخان مطرب زد
ابدال ز بیم چنگ بر مصحف زد

Хурон ба наззораи нигорам саф зад,
Ризвон зи таажжуб кафи худ бар каф зад.
Он холи сияҳ бар он рухон мутриб зад,
Абдол зи бим чанг бар Мусҳаф зад.⁷

(113-саҳифа)

72

پوشم این مصاحبان و خویشان بردند
این کج کلهان و موپریشان بردند
گویند چرا تو دل به ایشان داری
باشد که من ندادم و ایشان بردند

Пӯшам ин мусобиҳону хешон бурданд,
Ин қач қаллаҳон-у мӯ парешон бурданд.
Гӯянд: “Чаро ту дил ба эшон дорӣ?”
Бошад, ки ман надодаму эшон бурданд.

(114-саҳифа)

⁷ 71-рубойи Абу Саид Абулхайр Майҳанийниқидир. Болтаев А.

73

عاشق همه دم فکر دوست کند
معشوق کرشمه که نیکوست کند
ما جرم و گنه کنیم و او لطف کرم
هر کس چیزی که لایق اوست کند

Ошиқ ҳама дам фикри дӯст кунад,
Маъшуқ карашма, ки неқӯст кунад.
Мо ҷурму гунаҳ кунему, Ё лутфу карам,
Ҳар кас чизе, ки лоиқи Ёст кунад.

(115-саҳифа)

74

مردان رهش ميل بهشتي نکنند
خود پرستي نکنند خود بينی و
آن جا که مجردان حق می پويند
خوم خانه تهی کنند و مستی نکنند

Мардон раҳаш майли биҳиштӣ накунанд,
Худбинию, хештанпарастӣ накунанд.
Он ҷо, ки муҷаррадонии Ҳақ мепӯянд,
Хумхона таҳи кунанд-у мастӣ накунанд.

(116-саҳифа)

75

روزی که چراغ عمر خاموش شود
بر بستر مرگ عقل مدهوش شود
با بی دردان مکن خدایا حشرم
ترسم که بچشم فراموش شود

(Баройи нажот ёфтан аз хавфи ағёр)

Рӯзе, ки чароғи умр хомуш шавад,
Бар бистари марг ақл мадҳуш шавад.
Бо бедардон макун Худоё ҳашрам,
Тарсам, ки ба чашм фаромуш шавад.

(117-саҳифа)

76

رفتم بگلستان ترسا و يهود
ترسا و يهود راهمه رو بتو بود
بر ياد خيال توبه مى خانه شدم
تسبيح ملك زمزمه عشق تو بود

Рафтам ба гулистони тарсову яҳуд,
Тарсову яҳудро ҳама рӯ ба Ту буд.
Бар ёди хаёли Ту ба майхона шудам,
Тасбеҳи малак замзамаи ишқи Ту буд.

(118-саҳифа)

77

فردا آن را حساب دنیا نکند
این پفتر کهنه را دیگر وا کند
دانند که حساب بنده گان اولاً هست
الته کریمی ترک اولاً نکند

Фардо онро ҳисоби дунё накунад,
Ин дафтари кӯҳнаро дигар во накунад.
Донанд, ки ҳисоби бандагон авло ҳаст,
Албатта, Кариме тарк авло накунад.

(119-саҳифа)

78

هر باده که از حضرت الله دهند
بی منت شافی سحرگاه دهند
خواهی که کمال معرفت دریابی
از خود بگذر تا بخودت راه دهند

Ҳар бода, ки аз ҳазрати Аллоҳ диҳанд,
Бе миннати шофӣ саҳаргоҳ диҳанд.
Хоҳе, ки камоли маърифат дарёбӣ,
Аз худ бигузар, то ба худат роҳ диҳанд.

(120-саҳифа)

79

از خون دلم دو چشم پور نم بهتر
در عیش و نشاط اندوه غم بهتر
یک لحظه حضور دل به درگاه خدا
از سلطنت تمام عالم بهتر

Аз хуни дилам ду чашми пурнам беҳтар,
Дар айшу нишот андуҳи ғам беҳтар.
Як лаҳза ҳузури дил ба даргоҳи Худо,
Аз салтанати тамоми олам беҳтар.

(121-саҳифа)

80

امروز منم بزور بازی مغرور
پور زوری من بکل عالم مشهور
من همچو مردم عدو چون افعی
که ز دیدن من دیده او گردد کور

Имрӯз манам ба зӯри бозу мағрур,
Пурзӯрии ман ба кулли олам машҳур.
Ман ҳамчу мардум адув чун афъо,
Ки зи дидани ман дидаӣ ӯ гардад кӯр.

(122-саҳифа)

81

تا روی تو دیده ام من ای شمع طراز
نه کار کنم نه روزه دارم نه نماز
چون بی تو بودم نماز من جمله فجار
چون با تو بودم فجار من جمله نماز

То рӯи Ту дидаам ман эй шамъи Тироз,
На кор кунам, на рӯза дорам, на намоз.
Чун бе Ту будам намози ман ҷумла фиҷор,
Чун бо Ту будам фиҷори ман ҷумла намоз.⁸
(123-саҳифа)

82

روی بصف دوستان ما باش و مترس
خاک ره آستان ما باش و مترس
گر جمله جهان قصد وجود تو کنند
دل فارغ دار از آن با ما باش و مترس

(Барои дафъи душман)
Рӯй ба сафи дӯстони мо бош-у, матарс,
Хоки раҳи остони мо бош-у матарс.
Гар ҷумла ҷаҳон қасди вучуди ту кунанд,
Дил фориғ дор аз он бо мо бош-у матарс.
(124- саҳифа)

⁸ Бу аслида Абу Саид Абул Хайр Майҳанийники. Аслиятда “мажози ман” бўлиши керак эди, бироқ бу ерда – кўлёмзада “фиҷори ман” келган. Маъно ҳамоҳанг. Мажоз у ибодатдан ташқари нарса, фиҷор эса гуноҳ, ибодат бўлмаган нарса. Болтаев А.

83

ای آینه ذات تو مرآت همه کس
مرآت صفات تو صفات همه کس
ضامن شده ام از بهر نجات همه کس
بر من نویس سیئات همه کس

Эй оинаи зот Ту миръоти ҳама кас,
Миръоти сифоти Ту сифоти ҳама кас.
Зомин шудаам аз баҳри наҷоти ҳама кас,
Бар ман навис, саййиоти ҳама кас.

(126-саҳ)

84

دارم گنه از قطره باران بيش
واز شرم گنه فکنده ام سر در پيش
آواز بر آمد که سهل باشد در ديش
تو خور خود کنی و من در خور خویش

(Баройи авфи гуноҳ)

Дорам гунаҳ аз қатраи борон беш,
В-аз шарми гунаҳ фикандаам сар дар пеш.
Овоз баромад, ки саҳл бошад дардаш,
Ту хӯр худ кунию ман дар хӯри хеш.

(127-саҳифа)

85

بستم خنق با تو ما دوش
از بهر بوسه زان بنا گوش
دارم بتو دل تو غافل از من
یاد است مرا ترا فراموش

Бастам хиноқ, бо Ту мо дӯш,
Аз баҳри бўса з-он бино гӯш.
Дорам ба Ту дил, Ту ғофил аз ман,
Ёд аст маро, Туро фаромӯш.

(129-саҳифа)

86

روزی که کند اجل گریبانم چاک
در غایت بی خودی نیم روی بخاک
خواهم که مرا از خاک برداری
واز نقش گناه لوح دلم سازی پاک

Рӯзе, ки кунад аҷал гиребонам чок,
Дар ғояти беҳудӣ нимрӯй ба хок.
Хоҳам, ки маро аз хок бардори,
В-аз нақши гуноҳ лавҳи дилам сози пок.

(130-саҳифа)

87

بر چهره ندارم ز مسلمانی رنگ
دارد شرف بر من سگی فررنگ
آن رو سیه ام که آنداز روسیهی
دوزخ را ننگ و اهل دوزخ را ننگ

Бар чехра надорам зи мусулмонӣ ранг,
Дорад шараф бар ман саги аҳли фаранг.
Он рӯсиям, ки ондоз рӯсияҳе,
Дӯзахро нангу аҳли дӯзахро нанг.

(131-саҳифа)

88

ماییم که در هیچ حسابی ناییم
خالی و لبان تهی لسانید ماییم
آن دم که حساب عاصیان میطلبند
آن ذره که در حساب نایید ماییم

Моем, ки дар ҳеч ҳисобе номем,
Холеву лабон, таҳӣ лисонед моем.
Он дам, ки ҳисоби осӣён металабанд,
Он зарра, ки дар ҳисоби ноед моем.

(132-саҳифа)

89

عودم چو نبود چوپ بید آورده ام
روسیه و موی سفید آوردم
چون خود گفתי که نا امیدي کفر است
فرمان تو بردم و امید آورده ام

Удам чу набуд, чӯпи бед овардам,
Рӯсияху мӯйи сафед овардам.
Чун Худ гуфти, ки ноумедӣ куфр аст,
Фармони Ту бурдаму умед овардам.

(133-саҳифа)

90

هاگفت که مرد سعادت مندم
بنگر بحساب ابجدی من چندم
بستم چو کلیدی بیست و نه حرف مجید
لیکن بدو دال و یک الف دربندم

Ҳо гуфт, ки марди саодатмандам,
Бингар ба ҳисоби абҷаде ман чандам.
Бастам чу каледи бисту нӯ ҳарфи маҷид,
Лекин ба ду долу як алиф дар бандам.

(134-саҳифа)

91

هر گاه ثواب را از خود رد کردیم
آن چیز که بد نور بیکی صد کردیم
چون عفو ترا از حد زیاده دیدیم
ماییم کو زیاده از حد کردیم

Ҳар гоҳ савобро зи худ рад кардем,
Он чиз, ки бад нур ба яке сад кардем.
Чун афви туро аз ҳад зиёда дидем,
Моем, кӯ зиёда аз ҳад кардем.

(136-саҳифа)

92

گر من کنه روی زمین کردستم
عفو تو امید است که گیرد دستم
گفتی که به روز عجز دستت گیرم
عاجزتر از این خواه که اکنون هستم

Гар ман гунаҳи рӯи замин кардастам,
Афви Ту умед аст, ки гирад дастам.
Гуфти, ки ба рӯзи аҷз дастат гирам,
Оҷизтар аз ин махоҳ, ки акнун ҳастам.

(137-саҳифа)

93

حق کردن است آنچه نگاشتم
افکنندی است آنچه برداشتم
باطل بودن است آنچه پینداشتم
حاصل که بهر زده عمر بگذاشتم

Ҳақ кардани аст, он чӣ нигоштам,
Афкандани аст он чӣ бардоштам.
Ботил будан аст он чӣ пиндоштам,
Ҳосил, ки ба ҳар зада умр бигузоштам.

(138-саҳифа)

94

اندوه تو از دل حزین میدوزم
نامت ز زبان آن و این میدوزم
مینالم و عقل بر دهان میگفتم
میگیریم و خون در آستین میدوزم

Андуҳи Ту аз дили ҳазин медӯзам,
Номат зи забони ону ин медӯзам.
Менолам-у ақл бар даҳон мегуфтам,
Мегирияму хун дар остин медӯзам.

(139-саҳифа)

95

فتح از در کرد و کار خود میخواهم
بخشایش روزگار خود میخواهم
تا چند به انتظار روزم برود
بخت از پس روزگار خود میخواهم

(Барои кушоиши кор, ҳар рӯз)

Фатҳ аз дари кирду кори худ меҳоҳам,
Бахшоиши рӯзгори худ меҳоҳам.
То чанд ба интизор рӯзам биравад,
Бахт аз паси рӯзгори худ меҳоҳам.

(140-саҳифа)

96

گر دست تضرع بدعاء بردارم
بیخ و بن کوه ها ز جا بردارم
لیکن ز تفضلات معبود احد
تا صبر از صبرا جمیلا بردارم

Гар дасти тазарру ба дуо бардорам,
Бех-у буни кӯҳҳо зи ҷо бардорам.
Лекин зи тафаззулоти маъбуди аҳад,
То сабр аз “сабран жамило” бардорам.

(141-саҳифа)

97

ای دوست طواف خانه ات میخوام
بوسیدن آستان خانه ات میخوام
بی منت خلق مخلوق توشه این راه را
میخوام از خزانه ات میخوام

Эй дўст, тавофи хонаат меҳоҳам,
Бӯсидан остони хонаат меҳоҳам.
Бе миннати махлуқ тӯшаи ин роҳро,
Меҳоҳам аз хизонаат меҳоҳам.

(142-саҳифа)

98

افعال بدم ز خلق پنهان می کن
دشوار جهان بر دلم آسان می کن
امروز خوشم بدار و فردا با من
آنچه ز کرم تو می سزد آن می کن

Афъоли бадам зи халқ пинҳон мекун,
Душвори ҷаҳон бар дилам осон мекун.
Имрӯз хушам бидору фардо бо ман,
Он чӣ зи карами Ту месазад он мекун.

(143-саҳифа)

99

رو بر سر سوزنی نهانی بنشان
تا شاخ کشد چتر زند گرد جهان
بر هر شاخ دو فیل رهوار بران
نتوانی اگر ز کوی ما گیر گران

Rū бар сари сӯзани ниҳони бинишон,
То шох кашад чатр занад гирди ҷаҳон.
Бар ҳар шох ду фил раҳвор барон,
Натавони агар зи кӯи мо гир гарон.

(144-саҳифа)

100

این نه وله نه وله را یک وله کن
صراف زر خود شود خود را سره کن
یک نیم شب خیز و بدرگاه بیا
گر حاجتت نبرآید آن گه گله کن

Ин на вала ва нӯҳ валаро як вала кун,
Саррофи зар худ шавад, худро сара кун.
Як ними шаб хезу ба даргоҳ биё,
Гар ҳоҷатат набарояд онгаҳ гила кун.

(145-саҳифа)

101

دنیا چه بود کثیر مشوش بودن
و ز بهر دو روزه عمر ناخوش بودن
ما هیچ جهان هیچ و غم و شادی هیچ
خوش نیست برای هیچ ناخوش بودن

(Баройи жиҳати хуш дили)

Дунё чи бувад касири аъмаш будан,
В-аз баҳри ду рӯза умр нохуш будан.
Мо ҳеч ҷаҳон ҳечу ғаму шоди ҳеч,
Хуш нест барои ҳеч нохуш будан.

(146-саҳифа)

102

بر گوش دلم ز غیب آواز رسان
مرغ دل خسته به پرواز رسان
یا رب به دوست مردان رهت
این گمشده را بمن باز رسان

(Баройи гум шуда...)

Бар гӯши дилам зи ғайб овоз расон,
Мурғи дили хаста ба парвоз расон.
Ё Раб, ба дӯсти мардон раҳат,
Ин гумшударо ба ман боз расон.

(147-саҳифа)

103

از ساعت دل غبار کثرت افتن
به ز آن که بهر زه وحدت سفتن
مغرور سخن مشو که توحید خدا
واحد دیدن بود نه که واحد گفتن

(Тавҳид)

Аз соати дил ғубори касрат афтан,
Беҳ з-онки баҳар зиҳ ваҳдат суфтан.
Мағрури сухан машав, ки тавҳиди Худо,
Воҳид дидан бувад на, ки воҳид гуфтан.
(148-саҳифа)

104

در راه یگانگی نه کفر است و نه دین
یک گام ز خود بردن نه راه ببین
ای جان جهان تو راه اسلام گزین
با مار سیه نشین و با بد منشین

Дар роҳи ягонагӣ на куфр аст ва на дин,
Як гом зи худ бурдан на роҳ ба бин.
Эй ҷони ҷаҳон ту роҳи ислом гузин,
Бо мори сияҳ нишину бо бад манишин.
(149-саҳифа)

105

ای رهنما دمی به من یاری کن
درمانده و بی کسم تو غمخواری کن
بر درگه ناکسم خدایا مفریست
بی منت مخلوق روزی ام جاری کن

(Толиби ризқ ва мисғани)

Эй роҳнамо, даме ба ман ёрӣ кун,
Дармондаву бе касам Ту ғамхори кун.
Бар даргаҳи нокасам Худоё мафирист,
Бе миннати махлуқ рӯзиам ҷорӣ кун.

(150-саҳифа)

106

دستی نه که با قضا آویزم من
پای نه که از میانه بکریزم من
بختی نه که با دوست آویزم
صبری نه که از عشق پرهیزم من

Дасте не ки бо қазо овезам ман,
Пое не ки аз миёна бигурезам ман.
Бахте не ки бо дӯст овезам ман,
Сабре не ки аз ишқ парҳезам ман.

(151-саҳифа)

107

شده دیده بعشق رهنمون دل من
ناکرده پور از غصه درون دل من
زنهار اگر دلم بماند روزی
از دیده طلب کند خون دل من

Шуда дида ба ишқ раҳнамун дили ман,
Нокарда пур аз ғусса даруни дили ман.
Зинҳор агар дилам бимонад рӯзе,
Аз дида талаб кунад хуни дили ман.

(152-саҳифа)

108

این کعبه پرست چیست کین من و تو
صاحب نظر نخورده بین من و تو
گر بر بسنجند کفر و دین من و تو
دانند نهایت یقین من و تو

Ин Каъбапараст чист к-ин ман-у ту,
Соҳибназар нахӯрдабин ман-у ту.
Гар бар ба санҷанд куфру дин ман-у ту,
Донанд ниҳоят яқин ман-у ту.

(153-саҳифа)

109

ابر از دهقان که لاله میروید ازو
دشت از مجنون که لاله میروید ازو
خلد از صوفی و حور عین از زاهد
ما دو تقی که ناله میروید ازو

Абр аз деҳқон, ки лола мерӯяд аз ӯ,
Дашт аз маҷнун, ки лола мерӯяд аз ӯ.
Хулд аз сӯфию хури айн аз зоҳид,
Мо ду тақи, ки нола мерӯяд аз ӯ.

(154-саҳифа)

110

عشق است شیر نر زبون آید ازو
بحریست که قطره ها بیرون آید ازو
گه دشمنی کند که جان افزید ازو
گه دوستی کند که بوی خون آید ازو

Ишқ аст шери нар забун ояд аз ӯ,
Баҳрест, ки қатраҳо берун ояд аз ӯ.
Гаҳ душманӣ кунад, ки ҷон афзоянд аз ӯ,
Гаҳ дӯстӣ кунад, ки бӯи хун ояд аз ӯ.

(155-саҳифа)

111

درویشان را بخیر دل مست بتو
هر دم که زنند جز دم هست بتو
زنهار از این قوم بصبر میباش
صد سر نرود که در میان دست به تو

Дарвешонро ба хайр дили маст ба Ту,
Ҳар дам, ки зананд чуз дами ҳаст ба Ту.
Зинҳор аз ин қавм басабр мебош,
Сад сар наравад, ки дар миёни даст ба Ту.
(156-саҳифа)

112

در مملکت وجود فرمان از تو
آرام دل بی سر و سامان از تو
مارا بدوای درد پل کاری نیست
دل از تو دوای درد و درمان از تو

Дар мамлакати вуҷуд фармон аз Ту,
Ороми дили бесару сомон аз Ту.
Моро ба давоӣ дарди дил коре нест,
Дил аз Ту, давоӣ дарду дармон аз Ту.
(157-саҳифа)

113

بدکردارم و اعتذار بدتتر از كناه
چو هست این عذر سیاه دعوی تباه
دعوی وجود دعوی قدر دعوی فضل
لا حول ولا قوة الا بالله

Бадкирдорам-у эътизор бадтар з-гуноҳ,
Чу ҳаст аз ин узри сиёҳ даъвои табоҳ,
Даъвои вучуд, даъвои қадар даъвои фазл,
Ла ҳавла вала қуввата илла биллоҳ.

(158-саҳифа)

114

من کیستم آتش بدل اندوخته
در شعله عشق چهره افروخته
در راه وفا چون سنگ آتش بودیم
شاید که رسم نه صحبت سوخته

Ман кистам? Оташ ба дил андӯхта,
Дар шӯълаи ишқ чеҳра афрӯхта.
Дар роҳи вафо чун санги оташ будем,
Шояд, ки расам на суҳбат сӯхта.

(159-саҳифа)

115

ای که نکرده و بدیها کرده
و آن گاه نجات خود تمنا کرده
بر عفو مکن تکیه که هرگز نبود
ناکرده چو کرده کرده چوناکرده

Эй некї накарда ва бадихо карда,
Ва он гоҳ наҷоти худ таманно карда.
Бар афв макун тақя, ки ҳаргиз набуд,
Нокарда чу карда, карда чу нокарда.

(160-саҳифа)

116

درویشانیم نشسته بر کوه و دره
که آن جا که پلنگ و شیر و اژدر گذره
پیران قوی دارم مردان سره
هر کس که بما کج نگرد جان نبره

Дарвешонем нишаста бар кӯху дара,
Ки он чо, ки палангу шеру аҷдар гузара.
Пирони қавӣ дорам, мардони сара,
Ҳар кас, ки ба мо қач нигарад, қон набара.

(161-саҳифа)

117

از بس که شکستم و ببستم توبه
فریاد همی ندارم و مستم توبه
دیروز به توبه شکستم ساغر
امروز به ساغری شکنم توبه

Аз баски шикастаму бибастам тавба,
Фарёд ҳаме надораму мастам тавба.
Дийрӯз ба тавба шикастам соғар,
Имрӯз ба соғаре шиканам тавба.

(162-саҳифа)

118

افسوس که عمر رفت بر بیهوده
هم لقمه حرام و هم نفس آسوده
فرموده و ناکرده سیه رویم کرد
فریاد ز کرده های نافرموده

Афсус, ки умр рафт бар беҳуда,
Ҷам луқма ҳарому ҳам нафс осуда.
Фармуда ва нокарда сияҳрӯям кард,
Фарёд зи кардаҳои нофармуда.

(163-саҳифа)

119

ای در خوم چوگان تو ام همچو بگوی
بیرون ز فرمان تو ام نه یک سر موی
ظاهر که بدست ماست شستم بعذر
باطن که بدست تست آن را تو بشوی

(Ба вузу...)

Эй дар хуми чавгони Туам ҳамчу бигӯй,
Берун зи фармони Туам на як сари мӯй.
Зоҳир, ки ба дасти мост шустам ба узр,
Ботин, ки ба дасти Туст онро Ту бишӯй.

(164-саҳифа)

120

گر طاعت خود نقش کنم بر نانی
و آن نان بنهم پیش سگی نادانی
آن سگ باشد گرسنه در کهدانی
از عار بر آن نان ننهد دندانی

Гар тоати худ нақш кунам бар ноне,
В-он нон биниҳам пеши саги нодоне.
Он саг бошад гурусна дар каҳдони,
Аз ор бар он нон надихад дандоне.

(165-саҳифа)

121

يا سرکشی زمانه را سرکوبی
يا خار و خس زمانه را جاروبی
دجال و شان را بنشان بر خرشان
عزلی بی یقینی و قیامت آشوبی

Ё саркашӣ замонаро сар кӯбӣ,
Ё хору хаси замонаро чо рӯбӣ.
Даҷол ва шонро бинишон бар харшон,
Азле бе яқинию қиёмат ошӯби.

(166-саҳифа)

122

ای دیده مرا عاشق زاری کردی
حیران رخ لاله عذاری کردی
کاری کردی که هیچ نتوان گفتن
الله الله چه خوب کاری کردی

Эй дида, маро ошиқи зоре кардӣ,
Ҳайронрух лолазоре кардӣ
Коре кардӣ, ки ҳеч натавон гуфтан,
Аллоҳ, Аллоҳ, чи хӯп коре карди.

(166-саҳифа)

123

در وقت سپیده دمی خروس سحری
دانی که چرا همی کند نوحه گری
در آینه صبح نمودند اورا
از عمر شبی گذشت و تو بی خبری

Дар вақти сапида дами хурӯс саҳарӣ,
Доне, ки чаро ҳамекунад навҳагарӣ.
Дар оинаи субҳ намуданд ӯро,
Аз умр шабе гузашту ту беҳабарӣ.

(168-саҳифа)

124

پیوسته تو گر دوده معذوری
غم هیچ نیازموده و معذوری
من بی تو هزار شب به خون درخفتم
تو بی من ولی نبوده معذوری

Пайваста Ту гар дуда маъзуре,
Ғам ҳеч наёзмуда ва маъзуре.
Ман бе Ту ҳазор шаб ба хун дархуфтам,
Ту бе ман вале набуда маъзуре.

(169-саҳифа)

125

گه شانه کشی طره لیلی باشی
گه در سر مجنون همه سودا باشی
گه آینه جمال یوسف گردی
گه آنش خرمن زلیخا باشی

Гаҳ шонакаши туррайи Лайло бошӣ,
Гаҳ дар сари Маҷнун ҳама савдо бошӣ.
Гаҳ оинаи ҷамоли Юсуф гардӣ,
Гаҳ оташи хирмани Зулайҳо бошӣ.

(170-саҳифа)

126

غم بر دل چرخ پرستم بایستی
مالیت ملک ز غصه غم بایستی
یا غم چو بهای عمر کم بایستی
یا عمر به اندازه غم بایستی

Ғам бар дил чархпарастам боистӣ,
Молияти мулк зи ғуссаи ғам боистӣ.
Ё ғам чу баҳои умри кам боистӣ,
Ё умр ба андозаи ғам боистӣ.

(171-саҳифа)

127

از کرده خویش روسیاهی
واز گفته خویش شرمساری
هانشاز در تو باز گردد
نومید چنین امیدواری

Аз кардаи хеш рӯсиёҳӣ,
В-аз гуфтаи хеш шармисорӣ.
Ҳошо з-дари Ту боз гардад,
Навмед чунин умедворӣ.

(172-саҳифа)

128

قدر گل و مل باده پرستان دانند
نی خود نشان و تنگ دستان دانند
از نقش توان به سوی بی نقش شدن
کین نقش غریب نقشبندان دانند

Қадри гулу мул бодапарастон донанд,
Не худнишону тангдастон донанд.
Аз нақш тавон ба сӯи бенақш шудан,
К-ин нақши ғариб Нақшбандон донанд.

(173-саҳифа)

129

جز صحبت عاشقان مستان میسند
دل در هوس قوم فرومایه مبند
هر طائفه ات به جای خویش کشند
چو غدت سوی ویرانه و توتی سوی قند

Ҷуз суҳбати ошиқон мастон маписанд,
Дил дар ҳаваси қавми фурӯмоя мабанд.
Ҳар тоифаат ба жои хеш кашанд,
Чуғдат сӯи вайрона ва тӯти сӯи қанд
(174-саҳифа)

130

تا جان دارم در غمت آویزم
تار عشک بود سر کویت ریزم
چون صبح قیامت برآمد با عشقت
از خاک درت نعره زنان برخیزم

То ҷон дорам дар ғамат овезам,
Тор ашк бувад сари кӯят резам.
Чун субҳи қиёмат баромад бо ишқат,
Аз хоки дарат наъразанон бархезам.
(175-саҳифа)

131

ای داده رخ تو ماه زیبای
خاک قدم تو دیپه را بینای
در خدمت تو جان و دل و دیده و تن
می دربازم اگر قبول فرمای

Эй дода рухи Ту моҳи зебоӣ,
Хоки қадами Ту дидаро биной.
Дар хизмати Ту ҷону дилу дидаву тан,
Медарбозам агар қабул фармой.

(176-саҳифа)

132

من گریه خندم در همی پیوندم
پنهان گریم و آشکارا خندم
ای دوست گمان مبر من خرسندم
آگاه نئی که من نیازمندم

Ман гиря хандам дар ҳама пайвандам,
Пинҳон гирям ва ошкоро хандам.
Эй дӯст, гумон мабар, ман хурсандам,
Огоҳ неи, ки ман ниёзмандам.

(177-саҳифа)

133

ساقى قدمى كه نهم مستيم
مخمور صهبائى الستيم
مارا تو بما ممان كه تا ما
با خويشيمم بپرسستم

Соқӣ қадаме, ки ниҳам мастем,
Махмури саҳбой аластем.
Моро Ту ба мо мамон, ки то мо!
Бо хешинам бутпарастем.

(178-саҳифа)

134

تا نازنين جهانى و نازپرور
ترا سوز درون و نياز ما چه خبر
چون دل بر مهر نگار نبسته اى ماه
ترا ز حالت عشق بى نوا چه خبر

Ту нозанини ҷаҳонию нозпарвар,
Ту ро сӯз даруну ниёзи мо ҷӣ хабар!
Чун дил бар меҳри нигори набаста эӣ моҳ,
Ту ро зи ҳолати ишқи бе наво чи хабар.

(179-саҳифа)

135

بستم دم مار دم عقرب بستم
نیش دم و دم هر دوشان بستم
بر نوح نبی سلام کردم رستم
شیخم و ترشیا قرشیا بستم

(Баройи ҳифозат)

Бастам дами мор, дами ақраб бастам,
Ниш даму дами ҳар душон бастам.
Бар Нуҳи наби салом кардам растам,
Шайхаму тарсиё қарсиё бастам.

(180-саҳифа)

136

تب لرزه به اندام تو ای سرو قباپوش
یا رب که کند دیگر عاشق مدهوش
بستم تب لرزه بفرمان خدا
تا روز ره از الم رنج بر دوش

(Баройи табби ларза)

Табби ларза ба андоми ту, эй сарви қабопӯш,
Ё раб, ки кунад дигар ошиқи мадхӯш.
Бастам табби ларза ба фармони Худо,
То рӯзи раҳи аз алами ранҷ бар дӯш.

(181-саҳифа)

137

آسيب گرت بدر شهوار رسيد
که از ستم چرخ ستمگر رسيد
تنگ از ترا دهان باز تنگ چاه
آن را بسا کنانش آزار رسيد

(Баройи дафъи дарди дандон)

Осиб гарат ба дари шахвор расид,
Ки аз ситами чархи ситамгар расид.
Танг аз туро даҳон боз танги чоҳ,
Онро басо, кунонаш озор расид.

(182-саҳифа)

ISBN 978-9910-04-058-0

9 789910 040580

The text block contains the ISBN number '978-9910-04-058-0' at the top. Below it is a standard 1D barcode. At the bottom of the text block, the number '9 789910 040580' is printed, which is a common format for ISBNs used in retail environments.